

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Βανδώρας Σωτήρης

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	4010Υ	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	1,6	
Πρόοδος		1,1	
Τελικές γραπτές εξετάσεις		3	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>	ΣΥΝΟΛΟ	≈6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ και ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν προαπαιτούμενα μαθήματα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (κατ' εξαίρεση τα Αγγλικά για τους φοιτητές Erasmus)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uop.gr/courses/1263/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα επιδιώκει μαθησιακά αποτελέσματα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

- Γνώσεις:
  - ✓ μάθουν σε θεμελιώδες επίπεδο τις κύριες έννοιες και θεωρίες, της νεότερης Πολιτικής Θεωρίας.
  - ✓ είναι σε θέση, αξιοποιώντας τα ως άνω εργαλεία ανάλυσης, να διερευνούν και να εξηγούν, με συστηματικό και επιστημονικό τρόπο, ζητήματα Πολιτικής Θεωρίας.
- Δεξιότητες:
  - ✓ χρησιμοποιούν θεωρίες και μεθόδους της Πολιτικής Θεωρίας για να διερευνούν και να αναλύουν πολιτικές αξίες, επίμαχα πολιτικά ερωτήματα και πολιτικές διαμάχες της νεότερης εποχής.
  - ✓ αξιοποιούν τις γνώσεις που έχουν για να κατανοούν και να διατυπώνουν πολιτικά επιχειρήματα.
  - ✓ επικοινωνούν με τεκμηριωμένη, έγκυρη και κριτική ανάλυση, μέσω του προφορικού και του γραπτού λόγου, την επιστημονική θέση τους για θέματα

πολιτικής της νεότερης εποχής.

- Ικανότητες:
  - ✓ μπορούν με σχετική αυτονομία και επιστημονική επάρκεια να αναπτύξουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που έχουν αποκτήσει για την ανάλυση και τη λήψη αποφάσεων που βασίζονται σε εναλλακτικές προτάσεις πολιτικής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Εξοικείωση με πρωτογενή κείμενα
- Μελέτη της ανάπτυξης και θεμελίωσης της επιχειρηματολογίας του πολιτικού στοχασμού

(2) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εξετάζεται η πολιτική θεωρία ορισμένων από τους σημαντικότερους στοχαστές της νεότερης εποχής σε συνάφεια με το διανοητικό και κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο όπου αναπτύσσεται. Στόχος του μαθήματος είναι η «χαρτογράφηση» θεμελιωδών ζητημάτων της νεότερης πολιτικής θεωρίας, από τον 16^ο μέχρι και τον 19^ο αιώνα, αποδίδοντας έμφαση στην εξοικείωση με τα πρωτογενή κείμενα και την επιχειρηματολογία τους. Προσδοκείται έτσι, αφενός να αποκτηθεί ένα σώμα γνώσης γύρω από τα θεμέλια της σύγχρονης πολιτικής σκέψης, αφετέρου να αναπτυχθεί η κριτική αναμέτρηση με τη συλλογιστική ορισμένων από τα πιο εμβληματικά κείμενα.

Το μάθημα αναπτύσσεται σε 13 μαθήματα.

Τίτλος ενότητας	Βιβλιογραφία (αναλυτικά στοιχεία στην ενότητα 5)	Σύνδεσμος παρουσίασης
1. Πολιτική θεωρία & νεότερη πολιτική θεωρία (εισαγωγικά)	Σύγγραμμα 1, Εισαγωγή. Σύγγραμμα 2, Εισαγωγή. Heywood 2019, κεφ. 1	
2. Νικολό Μακιαβέλι	Πλάγγεσης 2020 (ή 2009), κεφ. 3. Μακιαβέλι 2008.	Eclass/Έγγραφα/ Αποσπάσματα πρωτογενών κειμένων/ αντίστοιχο αρχείο
3. Τόμας Χομπς	Σύγγραμμα 1, κεφ. Hobbes. Σύγγραμμα 2, κεφ. Hobbes. Χομπς 1989.	Eclass/Έγγραφα/ Αποσπάσματα πρωτογενών κειμένων/ αντίστοιχο αρχείο
4. Τζον Λοκ	Σύγγραμμα 1, κεφ. Locke. Σύγγραμμα 2, κεφ. Locke. Λοκ 2010.	Eclass/Έγγραφα/ Αποσπάσματα πρωτογενών κειμένων/ αντίστοιχο αρχείο

5. Ζαν-Ζακ Ρουσσώ	Σύγγραμμα 1, κεφ. Rousseau. Σύγγραμμα 2, κεφ. Rousseau. Ρουσσώ 2004.	Eclass/Έγγραφα/ Αποσπάσματα πρωτογενών κειμένων/ αντίστοιχο αρχείο
6. Έντμουντ Μπερκ	Μπερκ 2008.	Eclass/Έγγραφα/ Αποσπάσματα πρωτογενών κειμένων/ αντίστοιχο αρχείο
7. Αλέξις ντε Τοκβίλ	Σύγγραμμα 1, κεφ. de Tocqueville. Τοκβίλ 2008	Eclass/Έγγραφα/ Αποσπάσματα πρωτογενών κειμένων/ αντίστοιχο αρχείο
8. Τζον Στούαρτ Μιλ	Σύγγραμμα 1, κεφ. J.S. Mill. Σύγγραμμα 2, κεφ. J.S. Mill. Μιλ 1983.	Eclass/Έγγραφα/ Αποσπάσματα πρωτογενών κειμένων/ αντίστοιχο αρχείο
9. Παρέκβαση: ελευθερία του λόγου & ρατσισμός		
10. Καρλ Μαρξ & Φρίντριχ Ένγκελς	Σύγγραμμα 2, Marx. Μαρξ & Ένγκελς 2018.	Eclass/Έγγραφα/ Αποσπάσματα πρωτογενών κειμένων/ αντίστοιχο αρχείο
11. Έντουαρντ Μπέρνσταϊν	Μπέρνσταϊν 1996.	Eclass/Έγγραφα/ Αποσπάσματα πρωτογενών κειμένων/ αντίστοιχο αρχείο
12. Ντοκιμαντέρ για τον Μακιαβέλι & διεξαγωγή «τεστ Μακιαβέλι»	BBC, “Who’s afraid of Machiavelli?” (2013). Mach IV test.	https://www.youtube.com/watch?v=fphTuyJXTcQ https://openpsychometrics.org/tests/MACH-IV/
13. Ανασκόπηση και ελεύθερη συζήτηση	Σύγγραμμα 1. Σύγγραμμα 2.	
Τρόποι αξιολόγησης φοιτητή:		
Γραπτές εξετάσεις	Ερωτήσεις ανάπτυξης, στο τέλος του εξαμήνου, βαθμολογική βαρύτητα 70%	
Πρόοδος	Ερώτηση ανάπτυξης, την 6 ^η εβδομάδα, ωριαία διάρκεια, βαθμολογική βαρύτητα 30%	
Η αρίθμηση αναφέρεται στην αντίστοιχη εβδομάδα του μαθήματος.		

(3) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Κατά την παράδοση, προβολή παρουσιάσεων powerpoint και χρήση πολυμέσων, όπως προβολή βίντεο. Επικοινωνία με φοιτητές με e-mail, αξιοποίηση της πλατφόρμας eclass για την ανάρτηση ανακοινώσεων, σημειώσεων και συμπληρωματικού προς τα συγγράμματα ψηφιακού υλικού.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	13 Εβδ. x 3 ώρες = 39 ώρες
	Πρόοδος	6 Εβδ. x 3 ώρες x 1.9 = 34

<p>(Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Τελικές εξετάσεις</p> <p>13 Εβδ. x 3 ώρες x 1,9 = 74 ώρες</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p> <p>147 ώρες</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνικά.</p> <p>Μέθοδοι αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • τελικές εξετάσεις*, 70% βαθμολογίας & • γραπτή Πρόοδος*, 30% βαθμολογίας <p>* Ειδικώς για τους φοιτητές Erasmus προβλέπεται απαλλακτική εργασία μεγέθους 3.000 λέξεων στην αγγλική γλώσσα.</p> <p>* Δεν γίνονται δεκτές ρήτρες βαθμολογίας εκ μέρους των φοιτητών/τριών.</p> <p>ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Προόδου & τελικών γραπτών εξετάσεων: Κάθε απάντηση σταθμίζεται συνεκτιμώντας τα ακόλουθα:</p> <p>Πληρότητα: Η απάντηση καλύπτει εξ ολοκλήρου το ζητούμενο ή παρουσιάζει μικρά ή μεγάλα κενά; Υπάρχει επαρκής επεξήγηση ή διατυπώνονται οι σκέψεις «τηλεγραφικά»; Πληρότητα δεν σημαίνει απαραίτητα μακροσκελείς απαντήσεις, ούτε επέκταση σε γενικότερα θέματα που δεν αφορούν ευθέως το ζητούμενο, ούτε αναφορά σε λεπτομέρειες που δεν προσθέτουν τίποτε επί της ουσίας.</p> <p>Τεκμηρίωση: Αφορά την υποστήριξη και αιτιολόγηση της απάντησης η οποία μπορεί να περιλαμβάνει και παραπομπή σε εμπειρικά παραδείγματα. Ας πούμε, εάν ισχυρίζεστε, στο πλαίσιο μιας απάντησης, ότι ο λαϊκισμός φθείρει και προσβάλλει τη δημοκρατία, θα πρέπει να εξηγήσετε ποιο/ποια είναι εκείνα τα γνωρίσματα του λαϊκισμού που το προκαλούν αυτό και γιατί, ενώ θα ήταν επιπλέον πολύ χρήσιμη η αναφορά σε συγκεκριμένο παράδειγμα από τη ζώσα πολιτική πραγματικότητα που επιβεβαιώνει τον ισχυρισμό σας.</p> <p>Ακρίβεια: Αφορά, πρώτα απ' όλα, την εκφραστική διατύπωση της απάντησης. Δηλαδή, να είναι σαφές και συγκεκριμένο το νόημά της. Να μην είναι έτσι ώστε να έχει στοιχεία ασάφειας ή απροσδιοριστίας ή να αφήνει απορία στον αναγνώστη διότι μπορεί να σημαίνει και τούτο και το άλλο. Η ακρίβεια αφορά και την ουσία του θέματος. Για παράδειγμα, μια διατύπωση του τύπου «η ισότητα είναι πολύ σημαντική αξία για το σοσιαλισμό» είναι μεν ορθή, αλλά αν μείνει έτσι παραμένει απροσδιόριστη υπό την έννοια ότι πρόκειται κατεξοχήν για την <i>κοινωνικοοικονομική</i> ισότητα.</p> <p>Λογική δομή: Η απάντηση δεν πρέπει να δίνει την εντύπωση ακατάστατων σκέψεων χωρίς εσωτερική</p>

συνοχή, ακόμη κι αν αυτές οι σκέψεις είναι ως τέτοιες ορθές. Πρέπει να καθίσταται σαφές πώς συνδέονται οι σκέψεις μεταξύ τους ώστε να βγάζουν από κοινού νόημα και να παρουσιάζουν ένα ολοκληρωμένο σύνολο. Να φαίνεται ποιες είναι οι κύριες ιδέες, ποιες οι υποστηρικτικές, ποιο το ουσιώδες, ποιο το δευτερεύον και πώς καταλήγεται από τη μία ιδέα στην επόμενη. Ποια σχέση τις διέπει και γιατί αυτή η σειρά που επιλέξατε είναι εύλογη.

Ικανότητα κρίσης: Η ικανότητα κρίσης αφορά όλα τα παραπάνω. Δηλαδή, χρησιμοποιείτε την κρίση σας προκειμένου να εκτιμήσετε πώς καθίσταται *πλήρης* μια απάντηση, επομένως κρίνετε εάν κινήστε εντός ή εκτός θέματος, τι είναι ουσιώδες για αυτό και ποια είναι τα επιμέρους τμήματά του. Την κρίση σας χρησιμοποιείτε κι όσον αφορά την *τεκμηρίωση*, καθώς αποφασίζετε τι είναι προφανές και τι χρειάζεται να καταδειχθεί με περισσότερα λόγια. Εξίσου, εφόσον είστε *ακριβείς* σημαίνει ότι επιλέξατε τις κατάλληλες διατυπώσεις, μπαίνοντας στη θέση του αναγνώστη και βοηθώντας τον να κατανοήσει τι θέλετε να πείτε. Επίσης, η επίτευξη *λογικής δομής* και συνοχής σημαίνει ότι ιεραρχήσατε και κατατάξατε τις ιδέες σας έτσι ώστε να μπουν στην κατάλληλη σειρά, καθιστώντας εμφανή τη συσχέτιση και τη συμπληρωματικότητα τους.

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συγγράμματα μαθήματος:

- Κιτρομηλίδης, Π. (2016), *Νεότερη Πολιτική Θεωρία*, Νομική Βιβλιοθήκη. [Σύγγραμμα 1] *Προσοχή: Η έκδοση του 2014 και η έκδοση Α.Ν.Σάκκουλα του 1996 δεν διαθέτουν το τρίτο μέρος της έκδοσης του 2016 το οποίο περιλαμβάνει τρία κεφάλαια εκ των οποίων ένα, αυτό για τον Τοκβίλ, περιέχεται στην εξεταστέα ύλη.*
- Rawls, J. (2021), *Διαλέξεις στην ιστορία της πολιτικής φιλοσοφίας*, Κριτική [Σύγγραμμα 2]

Πρωτογενή κείμενα:

- Μακιαβέλι, Ν. (2008) [1513], *Ο Ηγεμόνας*, Παπασωτηρίου [υπάρχει πλήθος μεταφράσεων & εκδόσεων – ενδεικτική αναφορά].
- Χομπς, Τ. (1989) [1651], *Λεβιάθαν*, τόμος 1 & 2, Γνώση.
- Λοκ, Τζ. (2010) [1690], *Δεύτερη Πραγματεία περί κυβερνήσεως*, Πόλις [& Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2018].
- Ρουσσώ, Ζ.-Ζ. (2004) [1762], *Το κοινωνικό συμβόλαιο*, Πόλις.
- Μπερκ, Εντ. (2008) [1790], *Στοχασμοί για την Επανάσταση στη Γαλλία*, Σαββάλα.
- Τοκβίλ, Αλ. ντε (2008) [1835 & 1840], *Η δημοκρατία στην Αμερική*, Στοχαστής.
- Μιλ, Τζ. Στ. (1983) [1851], *Περί Ελευθερίας*, Επίκουρος.
- Μαρξ, Κ. & Ένγκελς (2018) [1848], *Το μανιφέστο του κομμουνιστικού κόμματος*, ΚΨΜ [πλήθος μεταφράσεων & εκδόσεων – ενδεικτική αναφορά]
- Μπέρνσταϊν, Εντ. (1996) [1899], *Οι προϋποθέσεις για το σοσιαλισμό και τα καθήκοντα της σοσιαλδημοκρατίας*, Παπαζήση.

Συνιστώμενη περαιτέρω βιβλιογραφία:

- Αγγελίδης, Μ. & Γκιούρας, Θ. (επιμ.) (2005), *Θεωρίες της πολιτικής και του κράτους*, Σαββάλας.
- Βανδώρος, Σ. (2009), «Βουβή κυριαρχία. Η αμφίσημη θέση του λαού στο 'Κοινωνικό Συμβόλαιο' του Ρουσσώ», *Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, τχ. 34, σ. 24-42.
- Βανδώρος, Σ. (2012), *Σιωπηλό βλέμμα. Για την πολιτική θεωρία του Ρουσσώ*, Σαββάλας.
- Βανδώρος, Σ. (2015), *Εισαγωγή στις Πολιτικές Ιδεολογίες*, ΣΕΑΒ, <http://hdl.handle.net/11419/4733>.
- Berman, S. (2014), *Το πρωτείο της πολιτικής. Η Σοσιαλδημοκρατία και η Ευρώπη του 20^{ου} αιώνα*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Bertram, C. (2004), *Routledge philosophy guide to Rousseau and the 'Social Contract'*, Routledge.
- Coleman, J. (2006), *Ιστορία της πολιτικής σκέψης*, Τόμος Β', Κριτική: κεφ. 6 για Μακιαβέλι.
- Conniff, J. (1994), *The useful cobbler. Edmund Burke and the politics of progress*, State University of New York Press.
- Δημητρίου, . (2021), *Νεότερη πολιτική φιλοσοφία*, Επίκεντρο.
- Dunn, J. (2000), *Τζων Λοκ*, Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών.
- Edwards, A. & Townshend, L. (eds) (2002), *Interpreting modern political philosophy. From Machiavelli to Marx*, Palgrave Macmillan.
- Femia, J. (2004), *Machiavelli revisited*, University of Wales Press.
- Freeman, M. (1980), *Edmund Burke and the critique of political radicalism*, Basil Blackwell.
- Gray, J. (1996), *Mill on liberty. A defense*, Polity.
- Haddock, B. (2009), *Ιστορία της πολιτικής σκέψης: Από το 1789 μέχρι σήμερα*, Πατάκη.
- Hampsher-Monk, I. (1992), *A history of modern political thought*, Blackwell.
- Heywood, A. (2019), *Πολιτική Θεωρία. Μια εισαγωγή* [4^η εκδ.], Επίκεντρο.
- Κινιού, Υ. (2011), *Καρλ Μαρξ*, Τόπος.
- Κιτρομηλίδης, Π. (2007), *Πολιτικοί στοχαστές των νεότερων χρόνων*, Πορεία.
- Κωνσταντακόπουλος, Σ. (2008), *Ατομικισμός, επανάσταση και δημοκρατία. Για την πολιτική θεωρία του Τοκβίλ*, Σαββάλας, 2008.
- Lively, J. & Reeve, A. (eds) (1989), *Modern political theory from Hobbes to Marx*, Routledge.
- Lloyd Thomas, D.A. (1995), *Routledge guidebook to Locke on Government*, Routledge.
- MacDonald Ross, G. (2009), *Starting with Hobbes*, Continuum.
- Menant, P. (1996), *Tocqueville and the nature of democracy*, Rowman & Littlefield.
- O'Gorman, F. (2005), *Edmund Burke. His political philosophy*, Routledge.
- Osborne, P. (2006), *How to read Marx*, W.W. Norton & Company.
- Ossewaarde, M.R.R. (2004), *Tocqueville's moral and political thought*, Routledge.
- Παπανικολάτου, Ν. (2016), *Η δημοκρατική πολιτεία στον Αλέξις ντε Τοκβίλ*, Επίκεντρο.
- Πλάγγεσης, Γ. (2020, 2^η έκδοση ή 2009, 1^η έκδοση), *Νεότερη πολιτική και κοινωνική φιλοσοφία*, University Studio Press.
- Rawls, J. (2021), *Διαλέξεις στην ιστορία της πολιτικής φιλοσοφίας*, Κριτική.
- Riley, J. (1998), *Routledge philosophy guidebook to Mill on liberty*, Routledge.
- Sheridan, P. (2010), *Locke. A guide for the perplexed*, Continuum.
- Skinner, Q. (1996), *Reason and rhetoric in the philosophy of Hobbes*, Cambridge University Press.
- Skinner, Q. (2005), *Μακιαβέλι*, νήσος.

- Springborg, P. (ed) (2007), *The Cambridge companion to Hobbes's 'Leviathan'*, Cambridge University Press.
- Starobinski, Z. (2005), *Ζαν-Ζακ Ρουσσώ. Η διαφάνεια και το εμπόδιο*, Ελληνικά Γράμματα.
- Steger, M.B. (1997), *The quest for evolutionary socialism. Eduard Bernstein and social democracy*, Cambridge University Press.
- Στυλιανού, Α. (2006), *Θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου*, Πόλις.
- Urbinati, N. & Zakaras, A., (eds) (2007), *J.S. Mill's political thought*, Cambridge University Press.
- Wolff, J. (2002), *Why read Marx today*, Oxford University Press.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Αξιολογικά, *Ελληνική Επιθεώρηση Πολιτικής Επιστήμης*, *Σύγχρονα Θέματα*, *Political Theory*, *Contemporary Political Theory*, *European Journal of Political Theory*, *Journal of Theoretical Politics*, *History of Political Thought*, *Theory and Event* και άλλα, τα περισσότερα προσβάσιμα μέσω της Heal-Link, <http://www.heal-link.gr/>.

Χρήσιμοι σύνδεσμοι:

- Συλλογικός κατάλογος ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών (πραγματοποιεί ταυτόχρονη αναζήτηση σε όλες τις βιβλιοθήκες): <http://www.unioncatalog.gr/ucportal/>
- Κατάλογος βιβλιοθηκών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στην Κόρινθο: <http://opac.library.uop.gr/cgi-bin-EL/egwcgi/egwirtcl/targets.egw>
- Κατάλογος ελληνικών βιβλίων που κυκλοφορούν στο εμπόριο (καλά ενημερωμένος για σχετικά πρόσφατες εκδόσεις, τελευταίας δεκαπενταετίας περίπου). Χρησιμεύει για να δείτε τις τιμές, αν ενδιαφέρεστε για αγορά βιβλίων. Προσοχή: Η αναγραφόμενη είναι η τιμή εκδότη, αλλά ενδέχεται να βρείτε βιβλία με μικρή ή και σημαντική έκπτωση (κυρίως σε εκπαιδευτικά βιβλιοπωλεία της Αθήνας): <http://www.biblionet.gr/>
- Κατάλογος διαθέσιμων πανεπιστημιακών συγγραμμάτων (σε ορισμένα από αυτά είναι προσβάσιμος ο κατάλογος περιεχομένων και ίσως ένα τμήμα του βιβλίου, π.χ. η εισαγωγή): <https://service.eudoxus.gr/search/>
- Κατάλογος κυρίως αγγλόφωνων βιβλίων σε αρκετά από τα οποία υπάρχει διαθέσιμο τμήμα τους (κατάλογος περιεχομένων, κάποιο κεφάλαιο, ενδεικτικά χωρία κτλ.): <http://books.google.gr/>

Βιβλιοθήκες στην Αθήνα:

- Εθνική Βιβλιοθήκη (Κέντρο Πολιτισμού Ιδρύματος Σταύρου Νιάρχου, Λ. Συγγρού 364, Καλλιθέα και Πανεπιστημίου 32, και Λ. Αθηνών 31-33, Βοτανικός),
- Βιβλιοθήκη της Βουλής των Ελλήνων (Βουλή των Ελλήνων, και Άνθιμου Γαζή 2, και Λένορμαν 218),
- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη (Σουηδίας 61, Κολωνάκι),
- Βιβλιοθήκη του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (Συγγρού 136, στο παλαιό κτίριο),
- Βιβλιοθήκη του Πολιτικού Τμήματος του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Αιόλου 42-44 και Κολοκοτρώνη),
- Βιβλιοθήκη του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ, Κρατίνου 9 & Αθηνάς),
- Βιβλιοθήκη του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης (Πειραιώς 228),
- Βιβλιοθήκη του Βρετανικού Συμβουλίου (Πλατεία Κολωνακίου 17),
- Βιβλιοθήκη της Ελληνοαμερικανικής Ένωσης (Μασσαλίας 22),

- Βιβλιοθήκη του Γαλλικού Ινστιτούτου Αθηνών (Σίνα 31),
- Βιβλιοθήκη του (γερμανικού) Ινστιτούτου Γκαίτε (Ομήρου 14-16).